

Tiina Räisä

Med Sverige som förebild och varnande exempel

Reflektioner kring finska mediers valbevakning 2018

Finska nyhetsmedier visade ett stort intresse för det svenska valet 2018. Fokus var på polariseringen av det svenska samhället, Sverigedemokraterna samt regeringsfrågan. Finlands största morgontidning *Helsingin Sanomat* rapporterade om ”svenskarna som är snälla”, men ”som inte orkar då det kommer för många människor”.¹ Om regeringsfrågan skrev samma tidning ”att nu är det Finland som ger råd till Sverige”.² I den här essän beskriver jag om den nya krisartade Sverige bilden som trädde fram under valet. Särskild uppmärksamhet riktas åt hur finska journalister och politiker använde den svenska valdebatten för att spekulera om de kommande inhemska valen. Denna kausalitetslogik vittnar om att medialiseringen av samhället, alltså kopplingen mellan politik och journalistik, intensifieras men också att populistiska agendor sprider sig bortom den primära, tilltänkta publiken. Valbevakningen var också ett exempel på en ritualiserad kommunikation som bidrar till en tydligare indelning av samhället i olika grupper.

I valet 2018 tecknades en bild av Sverige som håller på att kollapsa socialt, kulturellt och politiskt. För en före detta journalist inom svensk public service, och med 25 års erfarenhet av Sverige blev nyheterna nästan omöjlig att känna igen. Fokuseringen på de brinnande bilar, och vad som framstod som en besatthet av integrationsfrågan, väckte frågan i vilken utsträckning rapporterna överensstämmer med verkligheten? Även om frågan förstås är omöjlig att besvara, blir den i polariseringens tidevarv högaktuell. Vad händer med journalistiken i en av världens rikaste och allttjämt säkraste delar av världen, och vilka blir konsekvenserna av en dylik rapportering?

För analysen har jag läst artiklar publicerade av Finlands största morgontidning *Helsingin Sanomat* (HS), kvällstidningarna *Iltta-Sanomat* (IS) och *Iltalehti* (IL) och rundradiobolaget *Yles* svenska rapportering, men

jag refererar också till svenska medier. Avsikten är att försöka förena det statsvetenskapliga begreppet, medialisering med det medieantropologiska ritualbegreppet.

Jag hävdar att det intensifierade samspelet mellan politik och journalistik har oanade konsekvenser. Analysen visar nämligen att ett grannlands utveckling utnyttjas för inhemska syften, vilket innebär att populismen sprider sig i form av spekulationer om det egna landets politiska framtid. Här avhandlas inte Donald Trumps eller andra europeiska populistpartiers inflytande utan fokus är på hur finska medier och politiker tar intryck av Sveriges utveckling. I rapporteringen kan man tydligt se att lillebrorskomplexet avtar, men Finland verkar allttjämt ha ett sorts ”medberoende” av Sveriges utveckling.

Diskussionen ger förhoppningsvis anledning att fundera över de nordiska grannlänternas särskilda relation och Sveriges allttjämt dominant ställning.³ I Norden är mötena mellan människor täta och vardagliga. Det

Tiina Räisä, fil.dr. i mediekultur, Arcada University of Applied Sciences, Helsingfors.

försiggår ett kontinuerligt utbyte av idéer, man lyssnar och lär av varandra på en gräsrotsnivå. Detta hänsynstagande har sagts utmärka det nordiska.⁴ Trots att relationen mellan Sverige och Finland är unik – att ha varit ett och samma rike i cirka 700 år uppfattas i Finland fortfarande som levande historia – visar det här exemplet att det inte endast handlar om en kamratlig landskamp. Frågan som infinner sig är därmed i vilken mån de nordiska journalister upplever sig ha en roll i utvecklingen av regionen.

Ritualisering och medialisering

Medialisering har å ena sidan beskrivits som en historisk process som omformar samhälle och kultur. Det är lätt att instämma i påståendet. Vår vardag (jobb, skola, fritid) utmärks av olika medieplattformar, men också en intensiv kommunikation. Å andra sidan framstår medialiseringen nästan för grandios för att kunna hanteras, begreppet har likställts med bland annat modernitet. Medierna sägs konstituera en egen institution, vilket innebär att medier fått en självständigare roll gentemot andra institutioner; dessa har blivit beroende av medierna.⁵

Den medialiserade politiken beskrevs av Kent Asp⁶ redan 1986 som en tät symbios mellan politik och journalistik. Samspelet illustreras av dels agendasättandet, dels av det något tilltufsade uttrycket ”mediernas logik”.⁷ Mediologiken upprepar, förenklar och tillspetsar, men trots kritiken uppfattar jag begreppet som användbart när man diskuterar yrkesidentitet⁸ och olika aspekter på det journalistiska uppdraget.⁹ Utmaningen blir att i analysen bevisa hur nyhetsmedier ramar in verkligheten i politikrapporteringen.¹⁰ Mediologiken blottar å ena sidan redaktioners verklighetsuppfattning, å andra sidan vore det fel att dra alla nyhetsmedier över en kam. Logiken uppfattas alltså inte som total eller automatiserad; med endast en version kunde vi med fog tala om statlig censur eller propaganda.

Ritualisering är nära besläktad med den naturaliserade urvalsprincipen. Det är en praktik som får redaktioner att nästintill in-

tuitivt välja inte bara vad som hamnar på dagordningen utan också sina ord. De sociala mediekontona har inte gett oss en ”total frihet” utan snarare tvärtom: allt fler samhällsfrågor blir föremål för tabu¹¹ och den för ritualen så typiska moraliska gränsdragningen. Man är antingen för eller mot något. I ritualen är alltså inte vad som helst möjligt eller tillåtet utan precis som i gudstjänsten är det inte bara viktigt att göra saker i en viss ordning, man ska begå förväntade gärningar och uttrycka sådana åsikter som accepteras av ens egen grupp. Ritualer väcker våra känslor och man dras lätt med i de intensiva händelserna.

Jag ser tydliga likheter mellan den tidsmäsigt avgränsade svenska valbevakningen och den officiella luciätävlingen som producerats av *Hufvudstadsbladet* sedan 1950. I min avhandling¹² analyserar jag hur HBL konstruerar en distinkt version av finlandssvensk kultur. Innan HBL-lucian kröns av en finlandssvensk kändis i Helsingfors domkyrka, inför tv-kameror och en känslösam publik, har HBL-journalisterna producerat artiklar om det ideala Svenskfinland. Läsarna tar del av artiklar om de flitiga och hjälpsamma luciakandidaterna, den kloka och ansvarstagande juryn som utser dessa kandidater och de utsatta (särskilt fattiga och funktionsnedsatta), som ska bli hjälpta av luciainsamlingens medel. I det rituella förloppet är det över- och medelklassens företrädare som förväntas rädda underklassens representanter. Ritualens styrka kommer av att vare sig medium eller den tilltänkta publiken tänker på den symboliska hierarkin och skevheten i representationen.

I mediernas ritualer får vi uppleva stunder av intensiv gemenskap. På Nobelfesten, Allsången på Skansen eller när Victoria gifter sig ges ”svenskheten” en specifik innebörd. Det kollektiva sörjandet efter mordet på Olof Palme och Anna Lindh eller förlisningen av Estonia hjälper att göra det obegripliga mer hanterligt. I dessa ögonblick återskapas nationen, och förutom gemenskap manifesterar mediehändelser något väsentligt om en kultur och en nation.¹³ Det kritiska perspektivet på medieritualer lyfter fram den sociala spänningen som medieritualerna skapar; att medierna

inbillar sig samhället som en entitet med ett centrum och en periferi.¹⁴

Émile Durkheim¹⁵ (1921) påvisade att gudstjänstens funktion inte är att tillbedja Gud utan att bekräfta och förstärka församlingen. Då gemenskap numera produceras och upplevs i medierna är det inte ovidkommande på vilket sätt man inbillar samhället: hur medier resonerar kring frågor om till exempel medborgarskap och delaktighet. Till skillnad från HBL-lucian är det svenska valet inte en ”allvarlig lek”, utan alltså en avgörande höjdpunkt i en demokrati.

Det ”avskräckande sverige-exemplet”

I valbevakningen fästes stor uppmärksamhet vid våldet i förorterna och de brinnande bilarna Stockholm, Göteborg och Uppsala. Att valdebatter utmärks av intresset för de nya inslagen i politiken blev tydligt även denna gång. Svenska Yle besökte Borlänge och gav i sin rapport ”ett ansikte” åt Sverigedemokraternas väljare och valkandidater:

Kent Forschner-Hell har länge röstat på Sverigedemokraterna och då han blev pensionär blev han själv aktiv inom partiet i Borlänge i Dalarna. I år ställer han för första gången också upp i riksdagsvalet.

– Invandringen i den här stan är en viktig fråga. Vi har tagit in allt för mycket folk. Ekonomin är inte så bra i Borlänge, invandringen kostar en hel del pengar, säger Kent Forschner-Hell.¹⁶

Frågan ”vem är svensk” överskuggade den svenska valdebatten och identitetsfrågan gavs utrymme också i Finland. Dels kan man försvara det stora utrymmet som SD fick genom att hänvisa till standardiserade nyhetskriterier, dels kan man begrunda implikationerna av en flitig reproduktion av nyhetstexter om ett visst politiskt parti.

De finska mediernas rapportering tog, som förväntat, efter de svenska medierna. I Finland gjorde man en poäng av skillnaden mellan det sverigedemokratiska och de finska

populistpartiernas förflutna. Sannfinländarna springer ur det Finska lantbrukarpartiet (SMP), ett missnöjesparti med rötter bland småbrukarna, ”det bortglömda folket” som SMP:s karismatiska ledare Veikko Vennamo formulerade synen på sina väljare. Sannfinländarna var det största populistpartiet tills det splittrades 2017 och hamnade i opposition, medan det mindre partiet Blå framtid sitter i regeringen tillsammans med Centern och Samlingspartiet.

Trots olika betoningar i politiken vill nämnda partier se en kraftigt minskad invandring. De finska journalisterna ställde frågor till de finska populistpolitikerna om deras inställning till SD:s framgång. I utdraget nedan kan man läsa hur Jussi Halla-aho, Sannfinländarnas ordförande, och Laura Huhtasaari, partiets mest synliga riksdagsledamot, uttryckte sin stora belåtenhet över SD:s framgång:

Enligt (Laura) Huhtasaari är de självklart att Sverigedemokraternas starka resultat inverkar på finsk politik då man ofta ser Sverige som sin förebild.

”Vad kan de andra partierna nu vädja till när deras referens och förebild alltid har varit Sverige. De har inte längre någon ursäkt att understödja en dålig invandrarpolitik”, säger Huhtasaari.

Ordförande Halla-aho än inne på samma linje.

”Detta (framgången) gagnar, sannfinländarna och alla finländare på många sätt”, sa Halla-aho.¹⁷

Sverigedemokraternas framgång utgjorde ett utomordentligt tillfälle för det finska populistpartiet att förstärka sin ställning i den inhemska politiken. Sveriges position som föregångaren i regionen utnyttjades av både medier och politiker för att legitimera och spekulera om Finlands politiska framtid. Argumentationen synliggör en kausalitetslogik ”det som fungerar i Sverige, fungerar hos oss”. Med andra ord tillskrev man inte endast Sverige en särställning gentemot övriga Norden och utan drog också paralleller mellan den svenska samhällsdebatten och utnyttjade därmed situationen för egen vinning.

Populisternas agenda fick alltså stor spridning, och upprepningens kraft övertygade också många väljare. Valdebatten tog sin näring från flyktingsituationen 2015-2016. Diskursen utmärktes av en normalisering av polariseringen: Sverige framställdes som ett samhälle som hamnat i djup kris på grund av antalet flyktingar.

Det var mer än en gång som man fick anledning att begrunda vad som vore en exakt eller rätt mängd. Debatten fick mig också att tänka på de hundratusentals arbetskraftsinvandrare som kom till Sverige – varav mina föräldrar var två – under bara några år på 1960-1970-talen. Diskussionen vittnar om att man i växande grad gör kopplingar mellan migranter och den tilltänkta nyttan. I ritualen fastställs vilka som anses ingå i ”folket” och vilka betraktas som utomstående. 1990-talsdebatten om ”närande och tärande” har normaliserats.¹⁸

I en video som distribuerades på Iltalehtis webbsida svarade moderaternas ordförande Ulf KristerSSons på den utsändas fråga om hur man ska förändra situationen i förorterna:

Vi måste stoppa brottsligheten. Vi förhandlar inte med gängmördare. Vi förhandlar inte med grabbarna som bränner bilar. Det ska stoppas. Sedan måste vi långsiktigt jobba så att flera barn ska få uppleva att de har bättre framtidsutsikter. Fler barn måste tala svenska. Fler barn måste gå ut nian med bra betyg så att de kan komma vidare. Allt det här måste också göras, men man måste börja med det akuta. Stoppa våldet. Stoppa skjutandet. Stoppa dödandet.¹⁹

Särskilt för den som följde Sveriges händelser via medier och på distans kunde man tro att det råder något av ett krig i Sverige. Medialisering innebär bland annat att vi tar vår kunskap i första hand via medier. Svaret som Moderaternas ordförande ger är kort och förenklad och exemplet konkretiserar hur politiken anpassar sig till medielogiken, till de förenklade och svart-vita svaren. Situationen beskrevs som ödesdiger. Det var fler än en gång som Sverige framställdes som ett land som håller på att kollapsa, både socialt och kulturellt.

Integrationen blev alltså ett stort valtema, och ovan ger moderaternas ordförande sin syn på samhället. Svaret är ganska uttömmande. Ritualisering innebär ett urval och en indelning, vilket uttrycks som en uppdelning av samhället olika läger. Partiledaren ser ut att dela ut olika roller och uppdrag: några ska rädda och ta ansvar för dem som inte är förmögna att göra det själva, de kriminella och icke-läskunniga.

Problemet här är att individer förmodligen sällan är antingen helt integrerade eller totalt perifera. Detta bygger på en önsketänkande, en illusion om en sorts total harmoni,²⁰ och man kan se att det inte endast är populistpartierna som hyser tanken om ”det genuina och sammanhållna folket”. Partiledare skapade ett motsattsförhållande mellan ett tilltänkt centrum och en periferi.²¹ Rapporteringen vittnade om att man uppfattade publiken som *en*, de som är ”normala” eller representerar ”folket”²². Detta är kraftfulla ställningstaganden, men de blir ändå svåra att upptäcka i den snabba rapporteringen, som kommit att utmärka politikrapporteringen. Medielogiken innebär ett allt hätskare tonläge.

Sett ur ett finskt medieperspektiv framstod det som om det funnes endast ett parti med en diskriminerande agenda i Sverige. Frågan är om inte fokuseringen på SD fick andra partier att komma lättare undan. Polariseringen av partier i ”onda och goda” ställer till problem då de övriga partierna inte avkrävdes svar för till exempel den långvariga diskrimineringen som förekommer också i länder som Sverige. En dag för valet påminde Jonas Hassen Khemiri läsaren om ett vardagligt utanförskap som gestaltas på många sätt. Författaren riktade frågan till oss alla ”Syndabocken måste alltid vara någon annanstans och aldrig i oss”.²³

Det allt högre tonläget innebar också att journalister allt oftare kommenterade utspelen, och ibland verkade som att man inte riktigt litade på publikens förmåga att kunna dra egna slutsatser.

När Jimmie Åkesson (SD) i den avslutande och direktsända partiledardebatten två dagar innan valet hävdade att invandrare inte får jobb för att de ”inte passar in i Sverige” dräm-

de Centerns ordförande Annie Lööf näven i bordet medan ansvarig utgivare sa att Sveriges Television tar aktivt avstånd från uttalandet. Journalisten ansåg sig alltså behöva deklarerat för sin moral, vilket också vittnar om en ny mediekultur där man måste aktivt ”bekänna färg”. I medieritualen ger man alltså uttryck för vilka vi är, och samtidigt vilka vi inte är. För att inte riskera att bli misstänkliggjord måste man agera tydligt, alltså kommunicera sin ståndpunkt.

Händelsen fick finska journalister att i sin tur snabbt ta avstånd från SVT:s avståndstagande. Yles etikchef Timo Huovinen menade att Yle inte skulle ha agerat på samma sätt.

”Politik och politisk diskussion är särskilt skyddade av yttrandefriheten. Vi ska lägga oss i så litet som möjligt, om det inte handlar om ett direkt sakfel eller ett lagbrott...” Den finska regleringen av medieverksamheten kan inte direkt jämföras med den svenska, understryker Huovinen och tillägger att vi inte ha en direkt motsvarande institution. ”Jag tycker att det finska systemet är bättre, och man kan se Sverige håller på att gå åt samma håll.”²⁴

Uttalandet illustrerar medierapporteringen som en nationalistisk verksamhet. Yles chef sa det förväntade: att premiera det egna bolaget och nationella systemet är vad som *måste yttras* i denna stund, precis som i vilken ritual som helst. Det viktiga var inte att få veta vilka skillnaderna mellan public service i respektive länderna är. Funktionen var istället att övertyga den ”egna publiken” om att dess public service är bättre reglerad. Det hade varit ett tabubrott att få läsa om en rundradiochef som anser att grannlandets yttrandefrihet är ”normalare” eller ”bättre” än det egna landets.

Valkompasser och regeringspekulationer

Finland lever i ett symbiotiskt förhållande till sin granne. Det har skapats en mediekultur där man jämför Finland med Sverige i nästintill vilken som helst fråga. Helsingin Sanomat

skrev i september 2018 om gösfisket i Hjälmaren. Artikelns rubrik ”Till och med fiskarna är större i Sverige.”²⁵

Vid sidan av integrationsdebatten rapporterade finska journalister också om Sveriges höga valdeltagande 2018. Siffran 87,7 procent jämfördes med den finska röstningsaktiviteten, som varit över 80 procent senast i 1983 års riksdagsval. Presidentvalet är genom sin personfixering valet som engagerar mest: år 2018 röstade 69,9 procent av väljarna, sex år tidigare var det siffran knappt 73 procent. Problemet ansågs vara bland annat systemet med olika valdagar som man har i Sverige, i Finland har man separata valdagar. Finland kan få en ytterligare valdag i och med införandet av en landsskapsorganisation (i och med social- och hälsovårdsreformen), motsvarande Sveriges landstingsval.

I både länder har det blivit populärt med ”valmaskiner”, eller valkompasser, där man kan genom att svara på frågor få fram en kandidat eller ett parti som motsvarar dina egna åsikter. I Finland har varje större medium publicerat egna valkompasser under de senaste valen.

Det är svårt att föreställa sig en situation där ett svenskt medium skulle publicera en valkompass om det finska valet. Detta var vad Helsingin Sanomat gjorde. Läsarna erbjöds tillfälle att testa vilket svenskt parti – som ju en finsk medborgare inte kan rösta på – som kom närmast läsaren egna uppfattningar. Rubriken löd ”Motsvarar dina uppfattningar om invandringen Sverigedemokraternas eller Vänsterpartiernas ståndpunkt. Testa vilket svenskt parti du skulle rösta på.”²⁶

Den medialiserade verklighetskonstruktionen kan avläsas i rubriksättningen. Utrikesrapporteringen utformas genom händelser på avlägsna platser till en publik som är nära. Detta får också kvalitetsmedier att skapa klickrubriker och försöka få en större genomslagskraft. Samtidigt distribueras en förenklad och tillspetsad beskrivning av Sverige för de finska läsarna.

Sveriges parlamentariska situation utmynnade i en frekvent rapportering och den traditionella svenska regeringsbildningen jämfördes med den finska politiska kulturen

med breda koalitioner. Att samlingspartiet och socialdemokraterna sitter i samma regering har inte på länge varit ett problem i Finland. Regeringsprogrammet har blivit det styrande instrumentet, bara man kan komma överens om de centrala frågorna är det inget problem att samregera. Tillägga skall att en finsk väljare vet sällan vilka partier ens eget parti kommer att samarbeta med efter valet, vilket för en svensk väljare har fram till nu kunnat låta svärbegripligt. Detta förefaller leda till en erodering av ideologierna, och det skapar problem för de finska väljarna: man har svårt att skilja på partierna.

Att Sannfinländarna sitter i regeringen tillsammans med två andra borgerliga partier kan tolkas som en ”praktisk lösning” på en parlamentarisk situation. Det är samarbetet över blockgränserna som de finska journalisterna och politikerna nu erbjuder Sverige som strategi. Grannen har hittills haft en mer principiell, eller politiskt medveten, hur man nu vill, inställning till regeringsbildningen än Finland.

Vad det innebär att anpassa sig till en politisk verklighet och kunna samarbeta med alla partier avhandlades i ett reportage med rubriken ”De finska partiledarna: Sådär inverkar det svenska valet på finländarnas liv”.²⁷ I texten tillfrågades alla finska partier vad de anser om det svenska valet och Sverigedemokraterna. Socialdemokraten Sanna Marin hoppades att man i Sverige kunde föra en sansad debatt som baserar sig på fakta. Samlingspartiets Petteri Orpo ville inte uttala sig före valresultatet, medan Vänsterpartiets Li Andersson trodde att det svenska systerpartiet kan bli det tredje största. Och Sannfinländarna slog fast att i varje tänkbart scenario kommer Sverigedemokraterna att få en vågmästarroll.

Finska nyhetsmedier gav mycket utrymme åt att spekulera om den svenska regeringsfrågan, och den kommande finska regeringsfrågan.

”Det kommer att ta tid att smälta resultatet av det svenska riksdagsvalet. Man kommer inte att få tillstånd en regering om inte något parti förändrar på sin etab-

lerade uppfattning om samarbete med andra partier.”²⁸

Utdraget är från Paavo Rautios ledarartikel som rubricerades ”Sverigedemokraterna dikterar inte Sveriges väg, och Sannfinländarna dikterar inte Finlands”. Rautio påpekade att Sverigedemokraternas roll i valet överdrivits. Partiet fick bara 17,6 procent av rösterna, mindre än vad valprognoserna slog fast. Partiet borde därför inte försätta hela det politiska systemet på fall. Situationen fick journalisten att spekulera i varför Finland inte kommer att gå samma öde till mötes som Sverige:

Vi har också färre problem med invandrare jämfört med Sverige, där man begått stora fel. Migranterna har bosatt sig i egna områden och tillåtits gettoferas, utan att se efter att de integreras. I Sverige har man också länge hållit tyst om invandringens onekliga problem. Den sakliga debatten är svår också i Finland, men ämnet har i varje fall inte överlåtits till att bli ett högerextremistiskt privilegium.²⁹

Kollegan Anna-Stina Nykänen på samma tidning menade i sin kolumn med rubriken ”Finland är inte Sverige. Historien har lärt finländarna saker som svenskarna inte har en aning om” att Sverige är ett rikare land där avståndet mellan rika och fattiga är längre än i Finland.

I Sverige finns det många invandrare som fungerar som undersåtar, de är underställda, de jobbar och producerar vinst för svenskarna... Finland är ett fattigt land präglat av krig... I Finland finns inga slumområden. När man började kalla huvudgatan i Nordsjö för Mogadishu Avenue började man bygga höghus och vackra villor i Solviken så att också de etniska finländarna skulle bo kvar.³⁰

De finska journalisterna lider uppenbarligen inte längre av något lillebrorskomplex, tvärtom kan man bland det outsidersintresset för sitt västra grannland skönja en rapportering som ter sig något skadeglatt över att Sverige inte lyckas i allt. Sverige fungerar nu som ett

varnande exempel. Rapporteringen vittnar om en något mer avslappnad attityd och ett bättre självförtroende. Självbelåtenheten är något överraskande med tanke på den ökande polariseringen som tilltar också i Finland.

Sammanfattning av den polariserade politikrapporteringen

I den här essän har jag uppmärksammat den svenska valrapporteringen 2018 genom att fokusera på den finska nyhetsrapporteringen. Medierna beskrev ett Sverige som var svår att känna igen. Huruvida man ska tala om kris ska förbli osagt, istället kan konstateras att verklighetskonstruktionen pekar mot en förändrad mediebild av Sverige.

Det var överraskande hur intensiv och detaljerad den finska rapporteringen var. Det svenska valresultatet omsattes genast till en inhemsk agenda, vilket innebär att samhällsdebatter sprider sig effektivt, i det här fallet till det omedelbara nordiska närområdet. Kausalitetslogiken är en strategi som medier tillämpar och som politiker utnyttjar. ”De kära fienderna” beskriver en relation som alltfjämt haltar. Medan Finland fortfarande tar intryck

av Sverige i många frågor riktar de svenska redaktionerna inte samma intresse mot grannen i öst. Trots skevheten i relationen kan man med fog ifrågasätta det nationella perspektivet på agendasättandet och på publikuppfattningen, även om det är en stor utmaning i det dagliga arbetet att beakta en publik som befinner sig utanför det egna landets gränser.

I en tid när mediernas inflytande ökar, växer också kravet på journalistiken. Perspektivet spelar roll för vår kunskap om samhället, alltså om oss själva och andra. Medialisering är en process där politiken anpassar sig till mediernas korta format och tillspetsade praktiker, vilket är särskilt oroväckande när de populistiska partierna vinner terräng. Valrapporteringar utmärktes av många rituella drag. Polarisering och integration blev särskilt framskjutna. Vilka som ingår i begreppet ”folket” eller ”publiken” är inte självklart. Samhället kunde oftare uppfattas som mångfacetterad och ambivalent, istället för något unisont.

Insikterna av denna analys är alltså något att ta med sig till det dagliga arbetet som lärare i mediekultur vid Arcada. Förändring går långsamt, men nu om någonsin behöver vi kritiskt tänkande medieproffs.

Noter

1. Pelli & Nalbantoglu (2018).
2. Rautio (2018).
3. Strang (2018).
4. Stenius & Haggrén (1997).
5. Hjarvard (2013).
6. Asp (1986).
7. Couldry & Hepp (2017).
8. Wiik (2010, 2012).
9. Zelizer (2003).
10. Hjarvard (2013).
11. Fuchs (2017).
12. Räisä (2016).
13. Dayan & Katz (1994).
14. Couldry (2003).
15. Durkheim (1921).
16. Söderlund (2018).
17. Pelli & Nalbantoglu (2018).
18. Södersten (1994).
19. Gråsten (2018).
20. Seligman & Weller (2012).
21. Couldry (2003).
22. Räisä (2016).
23. Hassen Khemiri (2018).

24. Pelli & Nalbantoglu (2018).
25. Pelli (2018).
26. Pelli & Nalbantoglu (2018).
27. Gråsten (2018).
28. Rautio (2018).
29. Rautio (2018).
30. Nykänen (2018).

Litteratur

- Asp, Kent (1986). *Måktiga massmedier*. Göteborg: Akademilitteratur.
- Couldry, Nick & Hepp, Andreas (2017). *The Mediated Construction of Reality*. Cambridge: Polity Press.
- Dayan, Daniel & Katz, Elihu (1994). *Media Events*. Harvard: Harvard University Press.
- Durkheim, Émile (1921/2008). *The Elementary Forms of Religious Life*. Övers. av Carolyn Gosman. Oxford: Oxford University Press.
- Fuchs, Christian (2017). *Social Media: A Critical Introduction*. London: Sage.
- Gråsten, Hanna (2018). Pääministerin paikasta taisteleva Ruotsin kokoomuspomo Iltalehdelle: Nyt pitää lopettaa ongelmien hyssyttely – ”Emme neuvot-

- tele jengimurhaajien kanssa”. *Iltalehti* 7.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/201809072201187504>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Hassen Khemiri, Jonas (2018). Bara några ord till mina bruna queera odefinierbara vänner. *Dagens Nyheter* 8.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.dn.se/kultur-noje/jonas-hassen-khemiri-skriver-in-for-valet/>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Hjarvard, Stig (2013). *The Mediatization of Culture and Society*. London: Routledge.
- Nykänen, Anna-Stina (2018). Onneksi Suomi ei ole Ruotsi – täältä puuttuvat ongelmalähiöt ja hejsan hejsan -eliitti. *Helsingin Sanomat* 16.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000005827663.html>>. [Hämtad den 30 september 2018.]
- Pelli, Petja (2018). Ruotsissa kalatkin ovat isompia. *Helsingin Sanomat* 30.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000005844611.html>>. [Hämtad den 30 september 2018.]
- Pelli, Petja & Nalbantoglu, Minna (2018). Ruotsidemokraatteja Husbyn maahanmuuttajalähiössä äänestänyt Karina, 70, toivoo maansa ottavan mallia Suomesta: ”Ruotsin pitäisi olla kovempi, niin kuin Suomi”. *Helsingin Sanomat* 9.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005820873.html>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Rautio, Yrjö (2018). Ruotsidemokraatit eivät sanele Ruotsin suuntaa – eivätkä perus-suomalaiset Suomen. *Helsingin Sanomat* 14.9.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000005826712.html>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Seligman, Adam B. & Weller, Robert (2012). *Rethinking Pluralism: Ritual, Experience, and Ambiguity*. Oxford: Oxford University Press.
- Stenius, Henrik & Haggren, Heidi (2007). Det nordiska samarbetets vardagspraktiker. Vad vet vi om dessa förutom att de har varit/är viktiga? sid. 79-90 Häggman, Lars Erik (red.) *Finland i Norden: Finland 50 år i Nordiska rådet. Festskrift*. [Online.] Tillgänglig på <<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10224/3570/stenius79-90.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Strang, Johan (2018). Kampen om samarbetet: Norden och dess många betydelser. *Fortid. Historieskrivarnas tidskrift*, Universitet i Oslo.
- Söderlund, Linda (2018). Sverigedemokraternas hårda invandringspolitik går hem hos svenskarna: ”Vi har tagit in allt för mycket folk”. *Svenska Yle* 5.6.2018. [Online.] Tillgänglig på <<https://svenska.yle.fi/artikel/2018/06/05/sverigedemokraternas-harda-invandringspolitik-gar-hem-hos-svenskarna-vi-har-tagit>>. [Hämtad den 15 september 2018.]
- Södersten, Bo (1994). Närande och tärande. *Dagens Nyheter* 11.12.1994.
- Räsä, Tiina (2016). *Medieritualet som klass- och kulturbundna diskurser och funktioner. Hufvudstadsbladets lucia och konstruktionen av Svenskfinland*. Doktorsavhandling. Helsingfors: Helsingfors universitet.
- Wiik, Jenny (2012). Yrkesideal, sid. 33-40 i Asp, Kent (red.). *Svenska journalister 1989–2011*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Wiik, Jenny (2010). *Journalism in Transition: The Professional Identity of Swedish Journalists*. Doktorsavhandling, institutionen för journalistik och massmedieforskning. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Zelizer, Barbie (2004). *Taking Journalism Seriously: News and the Academy*. London: Sage.